

Museum Dr. Guislain

J. Guislainstraat 43

9000 GENT, België

tel: +32 (0)9 216 35 95

fax: +32 (0)9 216 35 35

e-mail: info@museumdrguislain.be

www.museumdrguislain.be

Vzw Museum Dr. Guislain, Stropstraat 119, 9000 GENT

Orde van Vlaamse Balies
www.advocaat.be

(On)behandeld **Over internering, schuld en boete** **6 mei – 15 oktober 2017**

Ruim één op vijf van de geïnterneerde personen in België komt in de gevangenis terecht. Iemand kan worden geïnterneerd als hij een misdrijf heeft gepleegd, maar niet toerekeningsvatbaar is. De geïnterneerde persoon weet wel wanneer hij wordt geïnterneerd, maar niet wanneer hij terug een vrij persoon zal zijn. Door chronische overbevolking is er vaak geen plaats in de forensische vleugels of instellingen. Hiervoor werd België al 23 keer door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens veroordeeld.

De tentoonstelling *(On)behandeld. Over internering, schuld en boete* wil de problematiek rond internering onder de loep nemen door de historiek, de dwingende actualiteit en de regelgeving te confronteren met persoonlijke verhalen. Voor de eerste maal wordt in België een tentoonstelling gewijd aan dat onderwerp, een initiatief van de Orde van Vlaamse Balies, Handelsreizigers in Ideeën en het Museum Dr. Guislain.

(On)behandeld wil niet alleen een aanklacht zijn, maar heeft ook oog voor de positieve evoluties op het vlak van internering in België. Na jaren van weinig verandering, is er in België eindelijk een positieve evolutie naar een behandeling van geïnterneerde personen in plaats van onbehandelde opsluiting.

Opvang en ondersteuning voor geïnterneerde personen

Therapeutische ondersteuning is het sleutelwoord voor de behandeling van geïnterneerde personen. Dat gebeurt idealiter in het forensisch psychiatrisch zorgcircuit, met mogelijkheden die variëren van een gesloten instelling over beschut wonen tot ambulante begeleiding. Hoewel de nood hoog blijft, werden ondertussen al vele belangrijke initiatieven genomen. Zo voorzien onder meer het U.P.C. Sint-Kamillus Bierbeek en het P.C. Sint-Jan Baptist Zelzate in aangepaste therapie in speciale forensische afdelingen. Ook niet-therapeutische initiatieven kunnen hiertoe bijdragen, zoals het Gentse Villa Voortman of *Radio Begijnenstraat*, die in de gevangenis van Antwerpen geïnterneerde mannen uitnodigt om aan de hand van fictieve en non-fictieve verhalen, teksten en muziek een radioprogramma te maken. Een recentere evolutie is de

oprichting van het Forensisch Psychiatrisch Centrum in Gent, waar plaats is voor 264 personen, en de geplande opening van het FPC Antwerpen later dit jaar. Die *high security* voorzieningen moeten zorg op maat leveren in een klinische setting met als doel de terugkeer van de geïnterneerde persoon naar de samenleving of naar een vervolgvoorziening. Zo zijn er circuits van beveiligde afdelingen en woningen die zorg bieden aan *medium risk* geïnterneerde bewoners.

De geïnterneerde persoon zelf

Naast de juridische en institutionele geschiedenis, gaat in de tentoonstelling veel aandacht naar de mensen die geconfronteerd worden met internering: de geïnterneerde persoon zelf, maar ook de slachtoffers en familie. Ze krijgen allen een stem, want het verhaal van internering kan pas echt verteld worden wanneer ook zij aan het woord komen. *(On)behandeld* belicht ook geïnterneerde personen die ondanks hun situatie publieke belangstelling kregen. Zo is er *meester-oplichter* Piet Van Haut, die een mediafiguur werd, maar in de tentoonstelling spreekt over de grote eenzaamheid die hij als geïnterneerde persoon ervoer. Die intense getuigenis contrasteert fel met de sensationele persaandacht die hij jarenlang kreeg. Daarnaast is er ook werk te zien van Adolf Wölfli, die beschouwd wordt als een van de eerste en belangrijkste outsiderkunstenaars. Wölfli bracht meer dan dertig jaar door in een psychiatrische inrichting in Waldau bij Bern. Hij werd er opgesloten wegens verschillende pogingen tot verkrachting van minderjarigen. Hij schreef een omvangrijk oeuvre van ongeveer 1460 tekeningen, 1560 collages en 25.000 pagina's in schriften, die als fantastische dagboeken gevuld zijn met verhalen, gedichten, tekeningen en muziekcomposities.

Unieke fotoreeks Sébastien Van Malleghem

Speciaal voor *(On)behandeld* verbleef fotograaf Sébastien Van Malleghem (<http://www.sebastienvanmallegghem.eu/>) meerdere dagen in forensische instellingen. Hij maakte er een intrigerende reeks die de bewoners, maar ook de specificiteit van de architectuur in beeld brengt. De foto's zullen zowel in de tentoonstellingszaal als in de binnentuin te zien zijn, in combinatie met een selectie uit zijn reeks *Prisons* die hij over de periode van 2011 en 2014 in Belgische gevangenis maakte. Elk van zijn reportages gaat over storingen in het normale functioneren, over menselijke en maatschappelijke breuken, over marginaliteit die mensen op een dwaalspoor brengt, over falen. Wereldwijd zijn veel van zijn foto's gepubliceerd, tentoongesteld en met prijzen bekroond. Noch in Gent, noch elders in de provincie Oost-Vlaanderen was eerder een solo te zien van Van Malleghem. Via die creatie-opdracht kunnen we binnen *(On)behandeld* een bijzondere fototentoonstelling toevoegen.

Stafhouder Dominique Matthys, voorzitter van de Orde van Vlaamse Balies

“De Orde van Vlaamse Balies pleit al jaren voor een humanere situatie van de geïnterneerde personen. We zijn heel tevreden dat er in 2016 eindelijk een nieuwe wet in werking is getreden die dat aspect beter zal opvolgen. Ministers Geens en De Block hebben al het een ander kunnen oplossen, maar er is nog veel werk aan de winkel om de opvang en de behandeling van geïnterneerde personen te verbeteren. De OVB ziet erop toe dat België tegen september 2018 voldoende maatregelen neemt om het ‘structureel disfunctioneren’ van het interneringssysteem zelf aan te pakken, zoals het Europees Hof van de Recht van de Mens eist.”

(On)behandeld. Over internering, schuld en boete is een samenwerking tussen de Orde van Vlaamse Balies, Handelsreizigers in ideeën en Museum Dr. Guislain, die het debat rond forensische psychiatrie wil

voeden, en confronteert de historiek, de dwingende actualiteit en de regelgeving met verhalen van daders en slachtoffers.
